

Coleopterfaunan i jämtländsk lavgranskog.

II. Markfauna och flygande skalbaggar.

Av

THURE PALM.

I lavgranskogen är det väsentligt svårare att erhålla en klar uppfattning om markfaunan, än om den tidigare behandlade träd- och trädsvampfaunan.¹ Skalbaggarna äro i marken spridda över stora ytor, de förekomma i olika djuplager av förna och växttäckte samt äro såväl i fråga om frekvens som artsammansättning beroende av även relativt små växlingar hos vegetationen, av väderleks- och fuktighetsförhållanden m. m.

Den föreliggande undersökningen, som grundar sig på materialinsamling och observationer under åren 1944—46, kan därför ej göra anspråk på att vara fullständig eller allsidig; genomförandet av en dylik skulle ha krävt avsevärd tid och delvis andra hjälpmedel och resurser än de, som stått föf. till buds. Undersökningsresultaten må i stället närmast betraktas som en serie stickprov på markens fauna och avspegla denna endast i grova drag.

Markfaunan har ansetts omfatta ej blott de egentliga markcoleoptererna — på marken, i förna, ris- och mosstäckte, på örter etc. levande skalbaggar — utan jämväl på spillning av olika slag, åtel och marksvampar, i myrstackar och fågelbon m. m. uppträdande arter. Därjämte redovisas sådana skalbaggar, som iakttagits flygande. Gemensamt för dem alla är, att de anträffats i lavgranskogen. Särskilt arter med god flygförmåga kunna mera tillfälligtvis ha sökt sig dit, t. ex. till utlagd spillning eller andra lockbeten. Vår hittillsvarande kunskap om ifrågavarande skalbaggars levnadsvanor och förekomststätt säger likväl, att många av insekterna äro verkliga skogsarter med hemortsrätt i den naturtyp det här gäller, medan andra förekomma även i andra biotoper.

För överskådlighetens skull redovisas samtliga arter i tabellform varvid följande huvudbiotoper urskiljas:

¹ Ent. Tidskr. 1946, 109—139.

1) Ris- och mosstäcke med förna, som undersökts genom sällning. Siktprov ha tagits på olika platser och till olika djup. Faunan är fattig. Utpräglade karaktärsarter saknas.

2) Förnan utmed bäcken och i kärrartat parti med gran, björk, gråal och viden.¹ Förnan består av löv, barr, småkvistar samt multnande rester av ormbunkar, gräs och örter. Särskilt under de första varma vårdagarna strax efter snösmältningen är faunan här både art- och individrik. Karaktärsarter: *Arpedium brachypterum* Grav., *Lathrobium punctatum* Zett., *Quedius umbrinus* Er., *Atheta arctica* Thoms. och *microptera* Thoms., *Oxyptoda funebris* Kr. och *procerula* Mannh.

3) Granbarrhögar. Flera forskare ha visat, att en rätt specialiserad coleopterfauna uppstår, där granbarr samlats på marken, t. ex. efter avfall från kvistar, avblåsta toppar o. d. Barren äro ofta infekterade av mögelsvampar, och särskilt rik synes faunan vara, där ännu gröna grenar av snön tryckts mot markens mosstäcke. Karaktärsarter: *Orthoperus atomus* Gyll., *Quedius tenellus* Grav., *Atheta myrmecobia* Kr., *Oxyptoda Skalitzkyi* Bernh., *Epuraea binotata* Rtt. och *Lathridius rugicollis* Ol.

4) Älgspillning. Detta är det enda slag av spillning, som normalt anträffas inom undersökningsområdet. Mest insekter innehåller älgspillningen, när den, ännu fuktig, på högsommaren hunnit genomvärmas och förmultningen kommit i gång. Karaktärsarter: *Baeocrara variolosa* Muls., *Atheta excelsa* Bernh., *procera* Kr., *dvinensis* Popp., *picipennis* Mannh. och *cribripennis* J. Sahlb., *Oxyptoda nigricornis* Motsch., *Atomaria Hislopi* Woll., *Aphodius nemoralis* Er. och *putridus* Hbst.

5) Hönsspillning, som brukar starkt attrahera insekter, har från tidigt på våren till sent på hösten förts till lavgranskogen, där den lagts ut i små portioner på en bädd av mossa. De skalbaggar, som sökt sig till detta slags lockbete, äro väl närmast sådana som normalt leva i annan spillning eller i ruttnande växt- och djurämnen. Karaktärsarter: *Catops tristis* Panz., *Euryptilium marginatum* Aubé, *Ptiliolium Kunzei* Heer och *Schwarzi* Flach, *Atheta subtilis* Scriba, *boreella* Brund., *corvina* Thoms., *depressicollis* Fauv., *procera* Kr. och *cribrata* Kr. samt *Aleochara villosa* Mannh.

6) Åtel. Någon annan åtel än en självdöd korp har ej anträffats inom området. Den vittjades på skalbaggar under olika förruttnelsestadier. Karaktärsdjur: *Necrophorus vespilloides* Hbst., *Acrotrichis dispar* Matth. och *fennica* Renk., *Philonthus marginatus* Ström. samt *Atheta gagatina* Baudi och *divisa* Märk.

7) Marksvampar. Området är fattigt på ruttnande marksvampar, vilka vittjats huvudsakligen på eftersommaren och hösten. Karaktärsarter: *Proteinus brachypterus* F., *Autalia impressa* Ol., *Bolitochara lunulata* Payk., *Oxyptoda alternans* Grav. och *Aleochara moerens* Gyll.

¹ Se Ent. Tidskr. 1946, III.

8) Myrstackar. Inom undersökningsområdet finnas några *Formica rufa*-stackar, ur vilka sållningsprov tagits särskilt vår och försommar. Karaktärsarter: *Oxypoda haemorrhoea* Mannh. och *formiceticola* Märk. samt *Myrmecoxenus subterraneus* Chevr.

9) Rovfågelbon. Blott ett av ormvråk bebott näste förekommer. Det innehöll rätt många skalbaggar, vilka insamlades huvudsakligen i juli. Karaktärsarter: *Quedius fuscus* Grav., *Atheta nigricornis* Thoms., *Microglotta picipennis* Gyll., *Gnathoncus rotundatus* Kug.,¹ *Cryptophagus lapponicus* Gyll. och *Enicmus nidicola* Palm.

10) Håvning på markvegetationen. Sådan har i allmänhet givit klen utbyte, och inga särskilda karaktärsarter äro här att nämna.

11) Flygande skalbaggar. Ett ibland rätt givande fångstätt är att under lugna och soliga dagar passa flygande skalbaggar. Man ställer sig vänd mot solen, då även de minsta formerna brukna kunna upptäckas, och använder håven som fångstredskap. Mest lönande för flyktfångst pläga de första varma vårdagarna vara. Metoden har endast prövats ett fåtal gånger, enär förf. blott undantagsvis kunnat passa de tillfällena, då väderleken varit lämplig. Ej heller bland de flygande skalbaggar äro några särskilda karaktärsformer att framhålla.

Biologiska iakttagelser.

Miscodera arctica Payk. — Den 22/5 1946, som var en lugn och varm dag, flögo mellan kl. 16—18 talrika skalbaggar. Bland dessa var också ett *Miscodera*-ex., som svävade långsamt fram någon meter över markytan. Denna carabid har ej tidigare iakttagits flygande (jfr C. H. Lindroth, Die fennosk. Carabidae. I, 546).

Megarthus Strandi Scheerp. — Ehuru ej vanlig, är denna art dock rätt typiskt förekommande i färsk hönsspilling, som utlagts i fuktigt och skuggigt läge. Sammanlagt ett 20-tal ex. ha tillvaratagits på detta sätt.

Megarthus fennicus E. Lath. — Denna art har jag liksom tidigare i Dalarna mest funnit i älgspilling, helst i sådan, som ligger skuggigt till på mossbädd och som länge varit bebodd av aphodier och deras larver.

Oxytelus fulvipes Er. — Har blott iakttagits strax efter snösmältningen bland mycket fuktiga växtrester nära eller intill rörligt vatten, men där ofta i antal.

Atheta. — Spillningsarterna ha uppträtt talrikast på hösten, då även en del sällsyntare, såsom *procera*, *depressicollis*, *boreella* och *cribripennis*, kunnat tagas i antal. Hönsspilling, som utlagts i fuktigt och skuggigt läge, har under perioder av varm väderlek lockat betydligt mer atheter, än den som legat på torrare plats och varit direkt solbelyst.

¹ Enligt S. Stockmann (i. l.), som reviderat de nordiska *Gnathoncus*-arterna, skall denna art kallas *Strandi* Stockm.

Sammanfattning.

I förteckningen upptagas sammanlagt 335 arter, av vilka de flesta äga vidsträckt utbredning inom det nordsvenska barrskogsområdet.

Ris- och mosstäckets arter äro mycket få, knappast 3 % av samtliga arter. De egentliga markarterna ha koncentrerats till den fuktiga och i fråga om sammansättningen mera omväxlande förnan utmed bäcken och kärret. De utgöra 26 % av samtliga arter samt bestå huvudsakligen av carabider och staphylinider.

Granbarrarterna bilda en kontingent på 7 % av samtliga arter.

För arterna i älg- och hönsspilling äro motsvarande procenter 12 % resp. 30 %. I dessa biotoper dominera ptiliider och staphylinider.

Åtelarterna äro till stor del desamma, som finnas i spilling (och rovfågelbon). De uppgå till 14 % av samtliga arter, medan arterna i rovfågelbon utgöra 7 %.

Blott ett fåtal marksvampar ha undersökts, vilket väl förklarar, att deras fauna representeras av blott drygt 3 % av samtliga arter.

Myrgästerna bilda en grupp på drygt 4 % med arter, som i regel ej ingå i de andra biotoperna.

Bland de arter, som erhållits vid håvning på markvegetationen, 5 % av samtliga arter, återfinnas en del, som även tagits på granarnas barrbärande kvistar och skott.¹ Canthariderna dominera.

De arter, som iakttagits flygande, drygt 31 % av samtliga arter, bestå till mycket stor del av granens träd- och trädsvampskalbaggar, vilket ju också var att vänta. Särskilt under svärmningstiden visa sig dessa i större eller mindre antal utanför de stammar, varuti de leva.

Lavgranskog-arternas skogliga betydelse.

I det följande skall något beröras den roll anträffade skalbaggar spela för granen som huvudträdslaget i lavgranbestånden samt för skogsmarken.

Nästan alla de arter, som ingå i markfaunan, äro utan direkt betydelse för skogsträden och många väl även för skogsmarken. De som leva i förna och humus få dock anses utöva en nyttig verksamhet genom nedbrytning och sönderdelning av växt- och djurämnen, luckring och genomluftning av markens övre lager samt, i det fall det gäller rov-insekter, kanske också genom förtäring av för skogen skadliga larver o. d. Ett skadedjur förekommer likväl bland markinsekterna, nämligen den polyfaga viveln *Otiorrhynchus dubius*, som lever av markvegetationen men ej heller föraktar där växande barrträdsplantor. I det nordsvenska barrskogsområdet är skalbaggen vanlig och anställer på småplantor sannolikt större skadegörelse, än man varit böjd att tro. *O. dubius*

¹ Jfr Ent. Tidskr. 1946, 115—121.

är ett mycket trögt djur utan flygförmåga, som endast vistas på eller nära marken, varigenom det lätt undandrar sig uppmärksamheten.

Trädfaunan rymmer flera arter, vilka måste anses som allvarliga skadegörare på granen. Det är dock i lavgranskogen, liksom i andra skogssamhällen, ofta svårt att avgöra, om angreppen äro primära eller sekundära. Ej sällan äro nämligen granarna överåriga med torkande kronor och därigenom mindre motståndskraftiga, eller försvagade genom rottryckning, rötangrepp, stympad krona o. d.

Man brukar skilja mellan fysiologiska och tekniska insektskador, vilket emellertid ej hindrar att samma insekt kan åstadkomma båda slagen av skadegörelse eller, när det gäller de primära barkinsekterna, kanske oftast gör det. De senare kunna nämligen skada dels genom förstöring av de saftledande skikten i innerbarken, dels som spridare av blåytesvampar.

I lavgranskogen äro *Polygraphus subopacus* och *polygraphus* utan minsta tvivel de farligaste skadegörarna. Nämda barkborrar angripa granarna fullt primärt, oftast med början i de övre, tunn barkiga delarna, och komma träden successivt att avtorka. I *Polygraphus*-arternas spår följa sedan mera sekundärt uppträdande barkborrar och andra trädskalbaggar. De i våra svenska skogar eljest så vanliga barkborrarterna *Ips typographus* och *Pityogenes chalcographus* spela i lavgranbestånden en ekonomiskt underordnad roll. Kanske lockas de ej så mycket av den trögväxande granen med dess sega, vid veden hårt fastsittande bark. Övriga barkborrararter äro antingen utpräglat sekundära eller sällsynta, varför deras skadegörelse blir ringa.

Som lavgranskogens fiende nr 2 torde *Callidium coriaceum* böra räknas. Denna vanliga långhorning angriper stundom, ibland ensam men andra gånger i sällskap med barkborrar, särskilt *Polygraphus*-arterna, till synes fullt friska granar. I det senare fallet sker i regel en uppdelning av trädet, så att *Callidium*-arten utväljer stammens nedre del för sitt angrepp, medan barkborrarna slå till högre upp. *Callidium*-larverna utöva en fysiologisk skadegörelse genom förstöring av den levande innerbarken och därtill en teknisk genom de i splinten insänkta puppkamrarna, möjligen också som spridare av blåytesvampar.

Övriga långhorningar äro i lavgranskogen av mindre skoglig betydelse. Enstaka vindfällda granar ha varit skadade av *Monochamus sutor*-larvens i virket djupt inträngande gångar och en del torkande träd av *Tetropium*-larver. I de iakttagna fallen av *Tetropium*-angrepp ha dessa förefallit vara sekundära, att ha skett efter eller möjligen någon gång i samband med barkborreangrepp. Enstaka torkande smågranar uppvisa stundom angrepp av *Molorchus minor*, som dock är allmänare på grenar av äldre träd.

Bland de bark- och vedätande vivlar, som förekomma i lavgranskogen, kan nog blott *Pissodes harcyniae* vara av nämnvärd betydelse. Som larv uppträder den stundom i ännu gröna granar, vilka emellertid

i regel även hysa *Cerambycid*-larver och *Polygraphus*-arter. Det är därför svårt att avgöra, om viveln är fullt primär eller om den arbetar tillsammans med andra skadegörare.

Flertalet övriga bark- och vedskalbaggar, t. ex. större delen av heteromererna, hålla till i svampinfekterat, murket eller i upplösning statt virke, varför de skogligt sett knappast äro att betrakta som skadedjur, särskilt som detta virke ej är användbart ens som kolved eller bränsle. I det organiska livets kretslopp göra de däremot en viss nytta genom att påskynda träddelarnas förmultning.

Även trädsvamparnas skalbaggar äro ur skogsmannens synpunkt indifferentia.

Bland trädcoleoptererna finnas också en del nyttiga rovinsekter och i synnerhet då sådana, som förtära barkborrarnas ägg, larver eller puppor. Det skulle föra för långt att uppräknat dem alla; ej så få fall äro också osäkra, enär direkta observationer saknas. Några exempel på mera framträdande barkborrefiender må dock framhållas: många *Staphylinider*, särskilt de större arterna, *Plegaderus vulneratus*, arter tillhörande släktena *Thanasimus*, *Epuraea*, *Laemophloeus*, *Lado* och *Hypophloeus*. Även *Cantharid*-larverna förgripa sig sannolikt på avkomman till barkborrar och andra skadeinsekter.

Rättelse. I avd. I till denna uppsats, Ent. Tidskr. 1946, skall beteckningen för kolumn 15 på sid. 112—123 vara »Barr eller skott» och ej »Bark eller skott»; på sid. 121 skall tecknet $+^1$ för *Hylobius abietis* flyttas till näst föreg. kolumn.

	1. Ris- och mosstäcke	2. Bäck- och kärrförna	3. Granbarr	4. Älg-spjälling	5. Höns-spjälling
<i>Notiophilus biguttatus</i> F.....	+	—	+	—	—
<i>Miscodera arctica</i> Payk.....	—	—	—	—	—
<i>Dyschirius globosus</i> Hbst.....	—	+	—	—	—
<i>Trechus rubens</i> F.....	—	+	—	—	—
<i>Patrobis assimilis</i> Chaud.....	—	+	—	—	—
<i>Trichocellus placidus</i> Gyll.....	—	+	—	—	—
<i>Amara communis</i> Panz.....	—	+	—	—	—
<i>A. brunnea</i> Gyll.....	—	+	—	—	—
<i>Pterostichus oblongopunctatus</i> F.....	+	+	—	—	—
<i>Calathus micropterus</i> Duft.....	+	—	—	—	—
<i>Dromius sigma</i> Rossi.....	—	+	—	—	—
<i>Cercyon impressus</i> Strm.....	—	—	—	+	+
<i>C. lateralis</i> Marsh.....	—	—	—	—	+
<i>C. terminatus</i> Marsh.....	—	—	—	—	+
<i>Megasternum boletophagum</i> Marsh.....	—	—	+	+	+
<i>Cryptopleurum minutum</i> F.....	—	—	—	+	+
<i>C. crenatum</i> Panz.....	—	—	—	—	—
<i>Necrophorus investigator</i> Zett.....	—	—	—	—	—
<i>N. vespilloides</i> Hbst.....	—	—	—	—	—
<i>Pteroloma Forsströmi</i> Gyll.....	—	+	—	—	—
<i>Catops nigrata</i> Er.....	—	+	—	—	—
<i>C. coracinus</i> Kelln.....	—	—	—	—	+
<i>C. tristis</i> Panz.....	—	—	—	—	+
<i>Sciodrepa Watsoni</i> Spence.....	—	—	—	—	+
<i>Hydnobius spinipes</i> Gyll.....	—	—	—	—	—
<i>Liodes rhaetica</i> Er.....	—	—	—	—	—
<i>Agathidium nigrinum</i> Strm.....	—	—	—	—	—
<i>A. atrum</i> Payk.....	—	+	+	—	—
<i>Neuraphus coronatus</i> J. Sahlb.....	—	+	—	—	—
<i>Euconnus Maeklini</i> Mannh.....	—	—	—	—	—
<i>Orthoperus atomus</i> Gyll.....	—	—	+	—	—
<i>Ptenidium myrmecophilum</i> Motsch.....	—	—	—	—	—
<i>Euryptilium marginatum</i> Aubé.....	—	—	—	+	+
<i>Ptiliolium Kunzei</i> Heer.....	—	—	—	+	+
<i>P. Sahlbergi</i> Flach.....	—	—	—	+	+
<i>P. fuscum</i> Er.....	—	—	—	—	+
<i>P. Schwarzii</i> Flach.....	—	—	—	—	+
<i>Pteryx suturalis</i> Heer.....	—	—	—	—	+
<i>Bacocrara variolosa</i> Muls.....	—	—	—	+	+
<i>Acrotrichis</i> ¹ <i>grandicollis</i> Mannh.....	—	—	+	+	+
<i>A. Montandoni</i> Allib.....	—	—	—	—	+
<i>A. rugulosa</i> Rossk.....	—	—	—	+	+
<i>A. silvatica</i> Rossk.....	—	—	—	—	+
<i>A. Platonoffi</i> Renk.....	—	—	—	—	—
<i>A. intermedia</i> Gielm.....	+	+	+	—	+
<i>A. fascicularis</i> Hbst.....	—	—	—	+	+

¹ *Acrotrichis*-arterna ha bestämts eller kontrollerats av fullmektig A. Strand.

6. Åtel	7. Marksvampar	8. Myrstackar	9. Rovfågelbon	10. Håvning	11. Flygande	Månad för imagofynd
					+	V, VIII
						V
						V
						V
						V
						V
						V
						V—VI
						VI
						V
						V—VIII
						VIII
						VI
					+	V, VII—VIII
						VI—VII
						VI
						VI
						VI
						V
					+	V
						VI—VIII
						IX
					+	V—VIII
						VIII
					+	VIII
						VIII
					+	VII
						V, VIII
						V
						V
						VIII
						IV—V
						VI—VIII
						VI—IX
						VII—IX
						IX
						VI—VII
						VII—VIII
						VII—VIII
						VI—VIII
						VI
						VII
						VI—VIII
					+	V
						V—VIII
						VI—VIII

Se sid. 74.

	1. Ris- och mosstäcke	2. Bäck- och kärrförna	3. Granbarr	4. Älg-spällning	5. Höns-spällning
<i>A. dispar</i> Matth.....	—	—	—	—	+
<i>A. jennica</i> Renk.	—	—	—	—	+
<i>A. ? picicornis</i> Allib.....	—	—	—	—	+
<i>Megarthus depressus</i> Payk.....	—	—	—	—	+
<i>M. Strandii</i> Scheerp.....	—	—	—	—	+
<i>M. sinuatocollis</i> Lac.....	—	—	—	—	+
<i>M. jennicus</i> E. Lahtinen.....	—	—	—	+	+
<i>M. deuticollis</i> Beck.....	—	—	—	—	—
<i>Proteinus brachypterus</i> F.....	—	+	—	+	—
<i>Omalium rivulare</i> Payk.....	—	—	—	+	+
<i>O. septentrionis</i> Thoms.....	—	—	—	—	+
<i>O. strigicolle</i> Wank.....	—	—	—	+	+
<i>O. laticolle</i> Kr.....	—	—	—	—	+
<i>Pycnoglypta lurida</i> Gyll.....	—	+	—	—	—
<i>Phloeonomus lapponicus</i> Zett.....	—	—	—	—	—
<i>Ph. Sjöbergi</i> A. Str.....	—	—	—	—	—
<i>Xylodromus concinnus</i> Marsh.....	—	—	—	—	+
<i>Deliphrum tectum</i> Payk.....	—	—	—	+	+
<i>Phyllocladepa nigra</i> Grav.....	—	—	—	—	+
<i>Olophrum fuscum</i> Grav.....	—	+	—	—	—
<i>O. consimile</i> Gyll.....	—	+	—	—	—
<i>O. rotundicolle</i> Sahlb.....	—	+	—	—	—
<i>Arpedium quadrum</i> Grav.....	—	+	—	—	—
<i>A. brachypterus</i> Grav.....	—	+	—	—	—
<i>A. norvegicum</i> Munst.....	—	+	—	—	—
<i>A. brunnescens</i> J. Sahlb.....	—	+	—	—	—
<i>Acidota crenata</i> F.....	—	—	—	—	—
<i>A. quadrata</i> Zett.....	—	+	—	—	—
<i>Authaphagus omalinus</i> Zett.....	—	—	—	—	—
<i>Syntomium aeneum</i> Müll.....	—	+	—	—	—
<i>Trogophloeus corticinus</i> Grav.....	—	+	—	—	—
<i>Aploderus caelatus</i> Grav.....	—	—	—	+	—
<i>Oxytelus rugosus</i> F.....	—	+	—	—	—
<i>O. fulvipes</i> Er.....	—	+	—	—	—
<i>O. laqueatus</i> Marsh.....	—	—	—	+	+
<i>O. nitidulus</i> Grav.....	—	—	—	—	+
<i>O. hamatus</i> Fauv.....	—	—	—	—	—
<i>Platystethus arenarius</i> Fourcr.....	—	+	—	—	+
<i>Stenus clavicornis</i> Scop.....	—	+	—	—	—
<i>S. carbonarius</i> Gyll.....	—	+	—	—	—
<i>S. tarsalis</i> Ljungh.....	—	+	—	—	—
<i>S. bifoveolatus</i> Gyll.....	—	+	—	—	—
<i>S. palustris</i> Er.....	—	+	—	—	—
<i>S. flavipalpis</i> Thoms.....	—	+	—	—	—
<i>Euaesthetus bipunctatus</i> Ljungh.....	—	+	—	—	—
<i>Lathrobium punctatum</i> Zett.....	—	+	—	—	—
<i>L. terminatum</i> Grav.....	—	+	—	—	—
<i>L. brunniipes</i> F.....	+	+	—	—	—

6. Åtel	7. Marksvampar	8. Myrstackar	9. Rovfågelbon	10. Håvning	11. Flygande	Månad för imagofynd
+	—	—	—	—	—	VI—VII
+	—	—	—	—	—	VI, IX
						IX
						VI
+						VI—VII, IX
					+	V, VII
+						VI—VII
				+		VI
	+					V, VII—IX
+					+	VI—VII, IX
+						VI—VII, IX
+					+	V—VII, IX
						VI
						V
					+	IV
					+	IV
						IX
+	+		+		+	VI—IX
						IX
						V
						V—VI
						V
						V
						V
						V
						V
					+	V
						V
						VII—VIII
						V
						V
					+	VII, IX
					+	IV—VI
						IV—V
+					+	V—VII, IX
+					+	V—VI
						VI
					+	V—VIII
						V
						V
						V
						IV—V
						IV—V
						V
						V
						IV—V
						IV—V
						V—VI

Se sid. 74.

Se sid. 74.

Se sid. 74.

	1. Ris- och mosstäcke	2. Bäck- och kärrförna	3. Granbarr	4. Älg-spilling	5. Höns-spilling
<i>Leptacinus formicetorum</i> Märk.....	—	—	—	—	—
<i>Xantholinus punctulatus</i> Payk.....	—	—	—	—	+
<i>Othius melanocephalus</i> Grav.....	—	—	+	—	—
<i>O. lapidicola</i> Kiesw.....	—	+	—	—	—
<i>O. myrmecophilus</i> Kiesw.....	—	+	—	—	—
<i>Philonthus politus</i> L.....	—	—	—	—	+
<i>Ph. chalceus</i> Steph.....	—	—	—	—	—
<i>Ph. addendus</i> Sharp.....	—	—	—	—	+
<i>Ph. rectangulus</i> Sharp.....	—	—	+	—	—
<i>Ph. marginatus</i> Ström.....	—	—	—	—	—
<i>Ph. albipes</i> Grav.....	—	—	—	—	+
<i>Ph. nigriventris</i> Thoms.....	—	—	—	—	+
<i>Ph. fuscus</i> Grav.....	—	—	—	—	+
<i>Ph. varians</i> Payk.....	—	—	—	—	+
<i>Ph. puella</i>	—	—	—	+	+
<i>Ph. trossulus</i> Nordm.....	+	+	—	—	+
<i>Heterothops quadripunctulus</i> Grav.....	—	—	+	—	—
<i>Quedius brevicornis</i> Thoms.....	—	—	—	—	+
<i>Q. maurus</i> Sahlb.....	—	—	—	—	—
<i>Q. tenellus</i> Grav.....	—	—	+	—	—
<i>Q. umbrinus</i> Er.....	—	+	—	—	—
<i>Q. fulvicollis</i> Steph.....	+	+	—	—	—
<i>Q. boopoides</i> Munst.....	—	+	—	—	—
<i>Mycetoporus monticola</i> Fowl.....	—	+	—	—	—
<i>M. Mulsanti</i> Gglb.....	—	+	—	—	—
<i>M. brunneus</i> Marsh.....	—	—	—	—	—
<i>M. Inaris</i> Luze.....	—	+	—	—	—
<i>M. punctus</i> Gyll.....	—	+	+	—	—
<i>M. splendidus</i> Grav.....	+	+	+	—	—
<i>Bryoporus cernuus</i> Grav.....	—	+	—	—	—
<i>B. punctipennis</i> Thoms.....	—	+	—	—	—
<i>Bryocharis cingulata</i> Mannh.....	—	+	—	—	—
<i>B. analis</i> Payk. v. <i>merdaria</i> Gyll.....	—	+	—	—	—
<i>Conosoma litoreum</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Tachyporus pulchellus</i> Mannh.....	—	+	—	—	—
<i>Tachinus proximus</i> Kr.....	—	—	—	+	—
<i>T. subterraneus</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>T. pallipes</i> Grav.....	—	—	—	—	+
<i>T. rufipes</i> De G.....	—	+	—	—	—
<i>T. laticollis</i> Grav.....	—	+	—	—	+
<i>T. corticinus</i> Grav.....	—	—	+	—	—
<i>T. elongatus</i> Gyll.....	—	+	—	—	—
<i>Deinopsis erosa</i> Steph.....	—	+	—	—	—
<i>Gymnusa brevicollis</i> Payk.....	—	+	—	—	—
<i>G. variegata</i> Kiesw.....	—	+	—	—	—
<i>Oligota pusillima</i> Grav.....	—	—	—	—	—
<i>Bolitochara lunulata</i> Payk.....	—	—	—	—	—
<i>Autalia impressa</i> Ol.....	—	—	—	—	—

6. Atel	7. Mark- svampar	8. Myrstackr	9. Rovfågel- bon	10. Håvning	11. Flygande	Månad för imagofynd
—	—	+	—	—	—	V
—	—	—	—	—	—	IX
—	—	—	—	—	—	VIII
—	—	—	—	—	—	V
—	—	—	—	—	—	V
—	—	—	+	—	—	VI—VII, IX
—	—	—	—	—	—	VI
—	—	—	—	—	—	VI
—	—	—	—	—	—	VIII
—	—	—	—	—	—	VI—VII
—	—	—	—	—	—	VI
—	—	—	+	—	+	VI—VII
—	—	—	+	—	—	VII, IX
—	—	—	—	—	—	VI—VII
—	—	—	—	—	—	VI—IX
—	—	—	—	—	—	V—VI
—	—	—	—	—	—	VIII
—	—	—	+	—	—	VII
—	—	—	+	—	—	VII, IX
—	—	—	—	—	—	VIII
—	—	—	—	—	—	V
—	—	—	—	—	—	V—VI
—	—	—	—	—	—	V
—	—	—	—	—	—	V, IX
—	—	—	—	—	—	V
—	—	—	—	—	+	V
—	—	—	—	—	—	V
—	—	—	—	—	—	V, VIII
—	—	—	—	—	—	V—VIII
—	—	—	—	—	+	V, VII
—	—	—	—	—	+	V
—	—	—	—	—	—	V
—	—	—	—	—	+	VI
—	—	—	—	—	—	V
—	+	—	—	—	—	VI—VIII
—	—	—	—	—	+	IV—V
—	—	—	—	—	—	VI
—	—	—	—	—	—	V—VI
—	—	—	—	—	+	V—VII, IX
—	—	—	—	—	—	VIII
—	—	—	—	—	+	V
—	—	—	—	—	—	V
—	—	—	—	—	—	V
—	—	+	—	—	—	V
—	+	—	—	—	—	VIII
—	—	—	—	—	—	VIII—IX

	1. Ris- och mosstäcke	2. Bäck- och kärrförna	3. Granbarr	4. Älg-spillning	5. Höns-spillning
<i>A. puncticollis</i> Sharp.....	—	—	—	—	++
<i>A. rivularis</i> Grav.....	—	—	—	—	++
<i>Notothecta flavipes</i> Grav.....	—	—	—	—	—
<i>Atheta</i> ¹ <i>sulcifrons</i> Steph.....	—	+	—	—	—
<i>A. luridipennis</i> Mannh.....	—	+	—	—	—
<i>A. elongatula</i> Grav.....	—	+	—	—	—
<i>A. harycynica</i> Renk. Brund.....	—	+	—	—	—
<i>A. arctica</i> Thoms.....	—	+	—	—	—
<i>A. occulta</i> Er.....	—	—	—	—	+
<i>A. excellens</i> Kr.....	—	—	—	—	+
<i>A. monticola</i> Thoms.....	—	—	—	—	+
<i>A. corvina</i> Thoms.....	—	+	—	+	+
<i>A. depressicollis</i> Fauv.....	—	—	—	—	+
<i>A. Södermani</i> Bernh.....	—	—	—	—	+
<i>A. picipes</i> Thoms.....	—	—	—	—	+
<i>A. procera</i> Kr.....	—	—	—	+	+
<i>A. atomaria</i> Kr.....	—	—	—	—	+
<i>A. excelsa</i> Bernh.....	—	—	—	+	+
<i>A. boreella</i> Brund.....	—	—	—	—	+
<i>A. subtilis</i> Scriba.....	—	—	—	+	+
<i>A. Nesslingi</i> Bernh.....	—	—	—	+	+
<i>A. nigricornis</i> Thoms.....	—	—	—	—	+
<i>A. Harwoodi</i> Will.....	—	—	—	—	+
<i>A. divisa</i> Märk.....	—	—	—	—	+
<i>A. nidicola</i> Johans.....	—	—	—	—	—
<i>A. gagatina</i> Baudi.....	—	—	—	—	—
<i>A. myrmecobia</i> Kr.....	—	—	+	—	—
<i>A. sodalis</i> Er.....	—	+	—	—	+
<i>A. crassicornis</i> F.....	—	—	—	+	+
<i>A. trinotata</i> Kr.....	—	—	—	—	+
<i>A. pilicornis</i> Thoms.....	—	—	—	—	+
<i>A. diversa</i> Sharp.....	—	—	—	—	+
<i>A. hypnorum</i> Kiesw.....	—	+	—	—	—
<i>A. microptera</i> Thoms.....	—	+	—	—	—
<i>A. ablongiuscula</i> Sharp.....	—	+	—	—	—
<i>A. graminicola</i> Grav.....	—	+	—	—	—
<i>A. dvinensis</i> Popp.....	—	—	—	+	—
<i>A. cadaverina</i> Bris.....	—	—	—	—	+
<i>A. atramentaria</i> Gyll.....	—	—	—	—	+
<i>A. picipennis</i> Mannh.....	—	—	—	+	+
<i>A. intermedia</i> Thoms.....	—	—	—	—	+
<i>A. cinnamoptera</i> Thoms.....	—	—	—	+	+
<i>A. laevana</i> Muls.....	—	—	—	+	+
<i>A. setigera</i> Sharp.....	—	—	—	—	+
<i>A. nigripes</i> Thoms.....	—	—	—	+	+
<i>A. ischnocera</i> Thoms.....	—	—	—	+	—

¹ Samtliga Athetor ha bestämts eller kontrollerats av fil. dr L. Brundin.

6. Atel	7. Marksvampar	8. Myrstackar	9. Rovfågelbon	10. Håvning	11. Flygande	Månad för imagofynd
						VI—VII
						VI—VIII
						V—VI
						V
						V
						V—VI
						V
						V
						IX
						IX
						V, IX
						V—IX
						VI—IX
						IX
						IX
						V—VI, VIII—IX
						IX
						VI—VII, IX
						VI—IX
						V—IX
						VI—VII, IX
						VI—VII, IX
						IX
						VI—IX
						VII
						VI
						VIII
						VI—VII, IX
						VI—IX
						IX
						IV—VI, IX
						VI—VII
						V
						IV—VI
						V
						V
						V, VI—VII
						IX
						IX
						VI—IX
						VI—VII, IX
						VI—VII, IX
						VI—IX
						IX
						VI—IX
						VI

Se sid. 74.

	1. Ris- och mosstäcke	2. Bäck- och kärrförna	3. Granbarr	4. Älg-spjällning	5. Höns-spjällning
<i>A. cribripennis</i> J. Sahlb.....	—	—	—	+	+
<i>A. macrocera</i> Thoms.....	—	—	—	—	+
<i>A. cribrata</i> Kr.....	—	—	—	—	+
<i>A. canescens</i> Sharp.....	—	—	—	—	+
<i>A. arenicola</i> Thoms.....	—	—	—	—	+
<i>A. longicornis</i> Grav.....	—	—	—	+	+
<i>A. melanaria</i> Mannh.....	—	—	—	—	+
<i>A. aterrima</i> Grav.....	—	—	—	—	+
<i>A. fungi</i> Grav.....	—	+	+	—	+
<i>A. parvula</i> Mannh.....	—	—	—	—	+
<i>A. talpa</i> Heer.....	—	—	—	—	—
<i>Zyras collaris</i> Payk.....	—	+	—	—	—
<i>Tinotus morion</i> Grav.....	—	—	—	—	—
<i>Oxypoda spectabilis</i> Märk.....	—	—	—	—	+
<i>O. lateralis</i> Mannh.....	—	+	—	—	—
<i>O. nigricornis</i> Matsch.....	—	—	—	+	+
<i>O. lugubris</i> Kr.....	—	+	—	—	—
<i>O. procerula</i> Mannh.....	—	+	—	—	—
<i>O. funebris</i> Kr.....	—	+	—	—	—
<i>O. Skalitzkyi</i> Bernh.....	+	—	+	—	—
<i>O. alternans</i> Grav.....	—	—	—	—	—
<i>O. haemorrhoea</i> Mannh.....	—	—	+	—	—
<i>O. formicicola</i> Märk.....	—	—	—	—	—
<i>O. annularis</i> Mannh.....	—	+	—	—	—
<i>Thiasophila angulata</i> Er.....	—	—	—	—	—
<i>Microglotta picipennis</i> Gyll.....	—	—	—	—	—
<i>Aleochara villosa</i> Mannh.....	—	—	—	—	+
<i>A. moerens</i> Gyll.....	—	—	—	—	—
<i>A. fumata</i> Grav.....	—	—	—	—	—
<i>A. inconspicua</i> Aubé.....	—	—	—	—	+
<i>A. bilineata</i> Gyll.....	—	—	—	—	+
<i>A. bipustulata</i> L.....	—	—	—	—	+
<i>Euplectus signatus</i> Reich.....	—	—	—	—	—
<i>Bythinus validus</i> Aubé.....	—	+	—	—	—
<i>B. bulbifer</i> Reich.....	—	+	—	—	—
<i>Pselaphus Heisei</i> Hbst.....	—	+	—	—	—
<i>Gnathoncus rotundatus</i> Kugel ¹	—	—	—	—	—
<i>Hister unicolor</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>H. meridarius</i> Hoffm.....	—	—	—	—	—
<i>Dictyoapterus aurora</i> Hbst.....	—	—	—	—	—
<i>Podabrus lapponicus</i> Gyll.....	—	—	—	—	—
<i>Podistra rufotestacea</i> Letzn.....	—	—	—	—	—
<i>P. pilosa</i> Payk.....	—	—	—	—	—
<i>Rhagonycha elongata</i> Fall.....	—	—	—	—	—
<i>Rh. atra</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Rh. testacea</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Malthodes guttifer</i> Kiesw.....	—	—	—	—	—
<i>M. brevicollis</i> Payk.....	—	—	—	—	—

¹ Enligt S. Stockmann (i. l.) äro de på åtel och i rovfågelbon funna arterna *nan-netensis* Marsh. resp. *Strandi* Stockm.

	1. Ris- och mosstäcke	2. Bäck- och kärrförna	3. Granbarr	4. Älg-spjällning	5. Höns-spjällning
<i>Attalus cardiacae</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Dasytes niger</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>D. obscurus</i> Gyll.....	—	—	—	—	—
<i>Hylecoetus dermestoides</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Orithales serraticornis</i> Payk.....	—	—	—	—	—
<i>Corymbites affinis</i> Payk.....	—	—	—	—	—
<i>Buprestis rustica</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Anthaxia 4-punctata</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Chrysobothris chrysostigma</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Globicornis marginata</i> Payk.....	—	—	—	—	—
<i>Byrrhus arietinus</i> Steph.....	+	—	—	—	—
<i>Sphaerites glabratus</i> F.....	—	—	—	—	+
<i>Nitidula bipunctata</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Omosita depressa</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Epuraea¹ depressa</i> Ill.....	—	—	—	—	—
<i>E. binotata</i> Rtt.....	—	—	+	—	—
<i>E. rufomarginata</i> Steph.....	—	—	—	—	—
<i>E. contractula</i> J. Sahlb.....	—	—	—	—	—
<i>E. variegata</i> Hbst.....	—	—	—	—	—
<i>E. biguttata</i> Thunb.....	—	—	—	—	—
<i>E. boreella</i> Zett.....	—	—	+	—	—
<i>E. pusilla</i> Ill.....	—	—	—	—	—
<i>E. angustula</i> Sturm.....	—	—	—	—	—
<i>E. longipennis</i> Sjöb.....	—	—	—	—	—
<i>E. abietina</i> J. Sahlb.....	—	—	—	—	—
<i>E. interjecta</i> Sjöb.....	—	—	—	—	—
<i>Pocadius ferrugineus</i> F.....	—	—	—	—	—
<i>Glischrochilus 4-punctatus</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Monotoma conicicollis</i> Aubé.....	—	—	—	—	—
<i>Pediacus fuscus</i> Er.....	—	—	—	—	—
<i>Paramecosoma melanocephalum</i> Hbst.....	—	+	—	—	—
<i>Micrambe abietis</i> Payk.....	—	+	—	—	—
<i>Micrambinus longitarsis</i> J. Sahlb.....	—	+	—	—	—
<i>Cryptophagus² subdepressus</i> Gyll.....	—	+	—	—	—
<i>C. fumatus</i> Marsh.....	—	—	—	—	—
<i>C. setulosus</i> Sturm.....	—	—	—	—	—
<i>C. lapponicus</i> Gyll.....	—	—	—	—	—
<i>C. scamicus</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>C. badius</i> Strm.....	—	—	—	—	—
<i>Emphylyus glaber</i> Gyll.....	—	—	—	—	—
<i>Caenoscelis subdeplanata</i> Bris.....	—	—	—	—	—
<i>C. grandis</i> Thoms.....	—	+	—	—	—
<i>Atomaria³ fuscipes</i> Gyll.....	—	—	—	—	+

¹ Flertalet *Epuraea*-arter ha bestämts eller kontrollerats av dr O. Sjöberg.

² Flertalet *Cryptophagus*-arter ha bestämts eller kontrollerats av tullkontrollör N. Bruce.

³ D:o *Atomaria*-arter av dr O. Sjöberg.

6. Åtel	7. Marksvampar	8. Myrstackar	9. Rovfågelbon	10. Håvning	11. Flygande	Månad för imagofynd
						VII
						VI—VII
						VII
						VI
						VI
						VI
						VIII
						VII
						VIII
						VI
						V
						VI—VII
						VI
						VI
						VIII
						IV, VI
						VI
						VI
						VI—VII
						IV—VIII
						IV—VI
						IV
						V
						VI
						VII
						V
						IV—V
						V
						VII
						V
						V, VIII
						V
						V
						IV
						VI
						VII
						V—VI
						V—VI
						V
						IV
						V
						VI

	1. Ris- och mosstäcke	2. Bäck- och kärrförna	3. Granbarr	4. Älgspilling	5. Höns-spilling
<i>A. morio</i> Kol.....	—	—	—	—	+
<i>A. turgida</i> Er.....	—	—	+	—	—
<i>A. apicalis</i> Er.....	—	—	—	—	—
<i>A. Hislopi</i> Woll.....	—	—	—	+	—
<i>A. bella</i> Rtt.....	—	—	—	—	+
<i>A. Sparre-Schneideri</i> Munst.....	—	—	—	—	+
<i>A. puncticollis</i> Thoms.....	—	—	—	—	—
<i>A. affinis</i> Sahlb.....	—	—	—	—	—
<i>A. bescidica</i> Rtt.....	—	—	—	—	—
<i>A. procerula</i> Er.....	—	—	—	—	—
<i>A. proluxa</i> Er.....	—	—	+	—	—
<i>Lathridius rugicollis</i> Ol.....	—	—	+	—	—
<i>L. Pandellei</i> Bris.....	—	—	—	—	—
<i>Enicmus nidicola</i> Palm.....	—	—	—	—	—
<i>Corticaria pubescens</i> Gyll.....	—	—	+	—	—
<i>C. saginata</i> Mannh.....	—	—	—	—	+
<i>C. Eppelsheimi</i> Rtt.....	—	—	—	—	—
<i>Myrmecoxenus subterraneus</i> Chevr.....	—	—	—	—	—
<i>Adalia conglomerata</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Coccinella divaricata</i> Ol.....	—	—	—	—	—
<i>Aspidiphorus orbiculatus</i> Gyll.....	—	—	+	—	—
<i>Tipnus unicolor</i> Pill.....	—	—	—	—	—
<i>Calopus serraticornis</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Rhinosimus ruficollis</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Rabocerus foveolatus</i> Ljungh.....	—	—	—	—	—
<i>Xylita laevigata</i> Hellenius.....	—	—	—	—	—
<i>Mordella maculosa</i> Naez.....	—	—	—	+	—
<i>Geotrupes stercorosus</i> Scriba.....	—	—	—	+	+
<i>Aphodius sabulicola</i> Thoms.....	—	—	—	—	—
<i>A. prodromus</i> Brahm.....	—	—	—	—	—
<i>A. merdarius</i> F.....	—	—	—	—	—
<i>A. fimetarius</i> L.....	—	—	—	+	+
<i>A. putridus</i> Hlst.....	—	—	—	+	—
<i>A. nemoralis</i> Er.....	—	—	—	+	—
<i>A. piceus</i> Gyll.....	—	—	—	+	—
<i>Toxotus cursor</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Pachyta lamed</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Acmaeops septentrionis</i> Thoms.....	—	—	—	—	—
<i>Semanotus undatus</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Asemum striatum</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Otiorrhynchus dubius</i> Ström.....	+	—	—	—	—
<i>Hylurgops glabratus</i> Zett.....	—	—	—	—	—
<i>H. palliatus</i> Gyll.....	—	—	—	—	—
<i>Polygraphus polygraphus</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>P. subopacus</i> Thoms.....	—	—	—	—	—
<i>Crypturgus pusillus</i> Gyll.....	—	—	—	—	—
<i>C. subcribosus</i> Egg.....	—	—	—	—	—
<i>Hylastes cunicularius</i> Er.....	—	—	—	—	—

6. Atel	7. Marksvampar	8. Myrstackar	9. Rovfågelbon	10. Håvning	11. Flygande	Månad för imagofynd
						VI—VII
						VIII
						V—VI
						VI—VIII
						V
						VIII
						VI
						V
						IV
						IV—V
						IV—V, VIII
						VIII
						VI
						VII
						VIII
						V
						VII
						V
						V—VI
						VII
						VIII
						VII
						VI
						V
						V
						VI
						VII
						VI—VII
						IV
						IV
						IV
						IV—VII
						VII—VIII
						VI—VII
						VII
						VI—VII
						VII
						VI
						VI
						VI—VII
						VI—VIII
						VI—VII
						V—VI
						VI—VII
						VI—VII
						V—VI
						V—VI
						VI

	1. Ris- och mosstäcke	2. Bäck- och kärrförna	3. Granbarr	4. Älg-spilling	5. Höns-spilling
<i>Dryocoetes autographus</i> Ratz.....	—	—	—	—	—
<i>D. hectographus</i> Rtt.....	—	—	—	—	—
<i>Pityophthorus micrographus</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Pityogenes chalcographus</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Ips typographus</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>Trypodendron lineatum</i> Ol.....	—	—	—	—	—
<i>T. domesticum</i> L.....	—	—	—	—	—
<i>T. signatum</i> F.....	—	—	—	—	—

6. Atel	7. Marksvampar	8. Myrstackar	9. Rovfågelbon	10. Håvning	11. Flygande	Månad för imagofynd
—	—	—	—	—	+	VI
—	—	—	—	—	+	VI
—	—	—	—	—	+	VII
—	—	—	—	—	+	V—VI
—	—	—	—	—	+	V—VI
—	—	—	—	—	+	IV—V
—	—	—	—	—	+	IV—V
—	—	—	—	—	+	IV—V